

Hogyan lett Rumcájszból zsvány?

A jičini tornyoskapu tövében, egy kis üzletben már kilenc éve űzte a cipésmesterséget Rumcájsz. Ismerte a munka minden csínját-bínját, és öröm volt nézni a portékáját.

A suszterségről ilyesféle nézetet vallott:

– A jó lábbeli az igazságos világ alapja. Nem szabad túlságosan szorosnak lennie, hogy a kisujj ne érezze benne magát szorongattatva, nem szabad azonban túlságosan bőnek sem lennie, hogy az a bizonyos kisujj el ne vesszen benne.

Apró kaptafán, pici kalapáccsal talpalta a kisasszonykák cipellőit, a hölgyek és urak számára pedig testesebb kaptafán, súlyosabb kalapáccsal dolgozott. Amikor azonban a jičini polgármesternek, Humpálnak kellett rendbe hozni a cipőjét, Rumcájsz egyenesen a kovácműhely felé vette útját.

– Add kölcson az üllőt meg a pörölyt – kérte Stanclit, a kovácsot, majd ráhúzta a polgármester cipőjét az üllőre, és a pörölyvel kalapálta. Mivelhogy Humpálnak elefántlába volt. Mérhetetlenül büszke volt rá Humpál, úgy nevezte, „az én nagyságos polgármesteri lábam”. Még Mladá Boleslavban is ismerték, és a polgármesteri hivatalban voltaképpen tiszteletre méltó lábát vetette meg nyolc éve. Éppen kilencedik évét kezdte meg, amikor a suszterért küldött.

– Rumcájsz, gyere, új cipőre van szükségem.

Rumcájsz zöld köténye zsebébe dugta papír mérőszalagját, karjára terített egy piros kordovánbőr darabot, és elindult a városházára. Humpál polgármester részére dolgozni sosem volt öröm.

Ott ült már a tanácssteremben a karosszékében. Egyik lába cipő nélkül egy párnán pihent. A párnát négy szolgáló tartotta, akiket Fistula, a bíró irányított. Körben tizenkét tanácsos állt. A polgármester lábát csodálták.

– Ez aztán a láb, ugye? – büszkélkedett Rumcájsznak, amint a terembe lépett, és elégedetten megmozgatta a nagylábujját. Rumcájsz nem dicsérte meg, megmondta az igazat:

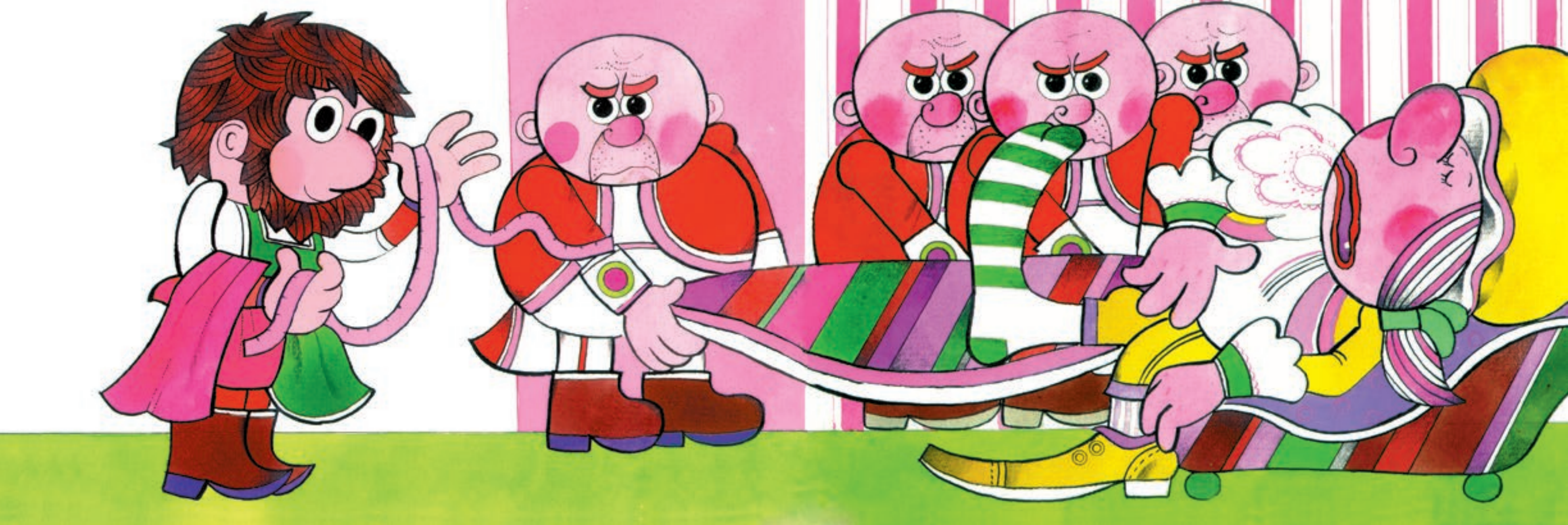
– Hatalmas láb, de volt szerencsém nagyobbhoz is.

A polgármester dühösen behajlította a nagylábujját.

A tizenkét tanácsos elillant a teremből, mert gyanították, hogy ebből baj lesz. A négy szolgáló és a bíró lehunyta a szemét, becsukta a fülét, hogy ne lásson, ne halljon semmit.

– Egyszer, Hradecban, találkoztam már nagyobb lábbal is – folytatta Rumcájsz, az asztalra fektetve a piros kordovánbőr darabot, előhúzva zsebéből

a papír mérőszalagot –, az bizony fenséges láb volt! De pompás kis cipőt varrok a kegyelmed lábacskájára, míg háromig se számol!

A polgármester először kipirult, mint a kordovánbőr, aztán elfehéredett, mint a mérőszalag, így váltogatta a színét egy darabig.

– Mi a baj, polgármester úr? – kérdezte aggódva Rumcájsz.

Humpál, aki éppen ibolyakék színűre váltott, felpattant a karosszékből, és cafatokra szaggatta a kordovánbőrt, majd az egészet kihajította az ablakon.

Rumcájszt az ajtó felé tuszkolta.

– Miért lökdös, polgármester úr? – állt meg Rumcájsz a küszöbön.

– A polgármesteri láb megsértéséért – felelte Humpál méltósággal, mintha a város pecsétjét nyomná.

Lent, a városháza előtt Rumcájsz összeszedte a kordovánbőr maradványait. Na nem baj, legalább gyerektípegőre marad belőle. De megmaradt Rumcájsz keserősége és haragja is.

Amikor a tornyoskapuhoz ért, kis üzletének ajtaját zárva találta. Egy lakat lógott rajta, mintha örökre ott akarna maradni.

Kétfelől a bíró egy-egy szolgája állt őrt.

– Hát ti mit csináltok itt? – szólította meg őket Rumcájsz. – Tudok én vigyázni a becsületedre.

A szolgák az ajtóra mutattak. Egy tábla volt rászegezve:

A POLGÁRMESTERI LÁB MEGSÉRTÉSE MIATT MINDHALÁLG ZÁRVA

Ettől aztán Rumcájszt elöntötte az epe.

– Heves suszter vagyok – közölte a bíró szolgáljaival –, nem tűrhetem az ilyesmit.

A szolgák kicsit előreléptek, és Rumcájsznak szegezték a flintájukat*.

– Még jó, hogy nem ágyúval jöttetek – jegyezte meg Rumcájsz. – Majd meglátjuk, ki nevet a végén!

A szolgák nem teketóriáztak, jobbra át, balra át, szuronyt szegez, és máris közrefogták Rumcájszt.

* Flinta: régies kinézetű, kovaköves puska

Átkísérték a városon, át a mezőn. A Řáholec-erdő első fáinál azt mondták neki:

- Hordd el az irhád az erdőbe, és be ne tedd a lábad Jičínbe!
- Ki parancsolja ezt?
- A polgármester.

Rumcájsz belépett a fák közé. Nemsokára zengett a Řáholec-erdő:

– Ha a polgármester azt hiszi, úgy tiporhat a földbe, mint a cipőtalpat, hát nagyon téved. Majd meglátjuk, ki nevet a végén!

Tavaszelőn történt mindez. És amikor elvirágzott a tavasz, Humpál polgármesternek eszébe jutott, hogy kimegy az erdőbe összeszámolni az új évben született nyulakat. Fogta a noteszt és a ceruzát, jó erős vadászcipőt húzott a lábára, és elindult. Amerre ment, polgármesteri lábnak kijáró tisztelettel fogadták. A városban hajlongtak a polgárok, az erdőben maguktól elgurultak útjából a kövek. A bokorból kidugták fejüket a nyúlfiak, és tisztelettel jelentették anyakönyvi számukat.

– Első, második, harmadik.

Jegyzetelt a polgármester.

És így jutott el a Řáholec-erdőig. Belépett az erdőbe. A fák meghajoltak előtte, a gombák kalapot emeltek.

Amikor pedig Humpál polgármester belefáradt az erdei gyaloglásba, összeadta a noteszában a nyulakat, és fáradt végtagjait egy kis tölgyfa alatt pihentette. És miközben tekintélyes lába hegyét figyelte elégedett mosollyal, elbóbiskolt.

Jóízű álomba merült, ám egyszer csak a bal fülébe belemordult valaki:

– Na, Humpál, most meglátjuk!

Abban a pillanatban ezt hallotta előlről, hátulról, a fiatal tölgyekről és a fenyvesből.

– Na, polgármester, most elszámolunk!

Humpál jobbra-balra forgatta a fejét. Sehol senki. Végül mégis csak elnyomta az álom.

Szétnyíltak a facsemeték ágai, és Humpál előtt ott állt Rumcájsz, a suszter. Dehogy suszter! Az állat sűrű szakáll nőtte be, a szakállában erdei méhek raja fészkelte. Fején fenyőkéregből volt a kalap. Mellényét kordovánbőr darabkákból varrta össze. Nadrágja kopott, lecsúszik a derekáról, az öve mögött úgy lóg a pisztoly, mint egy bugyelláris*. De a cipőjét bizony öröm nézni.

Rumcájsz lépett egyet, és megállt az alvó polgármester fenséges lába előtt. Szép csendben végigmérte, és suszterfogással, zsványgyorsasággal lehúzta róla a cipőt.

Majd ismét szép csendben végigmérte Humpál lábát, amin most már csak a csíkos fuszekli** maradt. Majd belecsípett a hüvelykujjába.

A polgármester ijedten felriadt álmából:

– Szűzanyám, rabló!

– Kegyelmed akaratából, polgármester úr – felelte Rumcájsz, és békésen kifelé mutatott az erdőből. – Erre visz az út Jičínbe, polgármester úr.

Azután már csak egy kis ág lengedezett, mintha Rumcájsz sosem járt volna ott.

– Ej, de furcsa álom volt – morogta Humpál polgármester. Felkelt a fűből, és le akarta söpörni a térdét. Nem hitt a szemének. Alulról két hatalmas láb meredt rá, csak úgy csíkos fuszekliban.

– Hát jó – morogta bosszúsan Humpál a bokornak. – Én, Rumcájsz, így is hazamegyek. De neked holnapra itt lesznek a nyakadon a herceg tűzérei.

– Papperlapap! – hunyorgott a bokorban Rumcájsz, a zsvány. Humpál lépett egyet Jičín felé. És felszisszent. Lépett még egyet. És átkozódni kezdett. Mert

* Bugyelláris: bőrből vagy bársonyból készült pénzeszacskó, azaz erszény

** Fuszekli: rövid, térd alatt végződő harisnya, amelyet férfiak hordtak

fenséges polgármesteri lába nem szokott csak úgy fuszekliban járni. Megbotlott a gyökerekben, a kövek pedig mintha maguktól az útjába gurultak volna. Egyszóval, a fuszeklis polgármesteri láb már nem volt olyan tekintélyes, mint cipőben. Még a kövek sem méltatták tiszteletre.

A polgármester csak botladozott, csak sántikált, most már Jičín utcáin. Az emberek elképedve figyelték.

– A polgármester fuszekliban vonul!

Igen ám, de még nagyobb bajnak kellett történnie. Ahogy Humpál az úttalan utakon felhorzsolta a lábát, kivirágzott az ujján egy irgalmatlan tyúkszem. Minél rosszabb lett a polgármester kedve, annál vidámabban kacsintott a tyúkszem az ablakon kihajoló ifiasszonyokra*.

Amikor a tornyoskapun át a főtérrre ért, már várták a tanácsosok. A legöregebb így szólt hozzá:

– Humpál, lábad fenségességének elvesztése okán nem vagy többé Jičín polgármestere.

Egy dolgot Humpál nem bocsátott meg magának. Ahogy tovább bicegett a téren, éppen kitekintett kastélya ablakán a jičíni herceg. Ő uralta Jičínt Majolena hercegnővel, és bőven adtak okot haragra. A herceg fönt, Humpál lent.

Egyszer csak a leváltott polgármester odaszólt az ablakba:

– Szép kis rend van, kérem tisztelettel, a herceg Řáholec-erdejében!

– Koá? – szólalt meg franciául a herceg, és tenyerét kagylóként illesztette a füléhez.

– Betelepedett a herceg erdejébe a zshivány Rumcájsz – panaszkodott Humpál, és az ablak felé ágaskodott az ujjá a csíkos zokniban. – Rá kellene küldeni a katonaságot.

Csakhogy amit nem maga a császár mond, az a hercegnek az egyik fülén be, a másikon ki. Mire Humpál átsántikált a téren, a herceg már megint nem tudott semmiről.

És bizony az ügy ennyiben maradt volna, ha Majolena hercegnőnek másnap nem támad kedve egy kis gombára.

* Ifiasszony: fiatalasszony, fiatal feleség

